



ЗАТВЕРДЖЕНО  
ГО «Академія сучасних освітян»  
від 10.10.2020 р.

## **ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ «ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В ХУДОЖНЬО-ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ»**

Освітня програма розроблена на основі типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти, з урахуванням сучасної державної освітньої політики, концепції «Нової української школи», згідно з чинним Законом України «Про освіту» та Порядком підвищення кваліфікації педагогічних і науково педагогічних працівників (Постанова КМУ від 21 серпня 2019 р. № 800 зі змінами та доповненнями від 27 грудня 2019 р. № 1133), а також Законом України «Про вищу освіту» (№ 1556-VII від 21.11.2021 р.), Законом України «Про позашкільну освіту» (№ 1841-III від 18.03.2020 р.), Законом України «Про культуру» (№ 2778-II від 16.07.2020 р.), Положенням про мистецьку школу, Концепцією сучасної мистецької школи та Положенням про атестацію педагогічних працівників.

Цими документами регулюється діяльність у художньо-естетичній сфері, зокрема у сфері позашкільної мистецької освіти, підготовки фахівців сфери мистецької освіти та культури, що має на меті збереження і примноження національного культурного надбання, особистісного становлення підростаючого покоління, формування у випускників освітніх закладів культурної компетентності та інших життєвих компетентностей через мистецтво.

Основними завданнями мистецької освіти є: вільний розвиток особистості, виховання патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей Українського народу та інших націй і народів; створення умов для творчого, духовного, інтелектуального розвитку молоді; здобуття первинних професійних навичок і вмінь, необхідних для їхньої соціалізації, самореалізації та професійної діяльності; задоволення освітньо-культурних потреб та потреб у професійному самовизначенні і творчій самореалізації; пошук, розвиток та підтримка здібних, обдарованих і талановитих вихованців.

Початкова мистецька освіта, як перший рівень спеціалізованої мистецької освіти, що здобувається на I-III рівнях Національної рамки кваліфікацій та може здобуватися паралельно з трьома рівнями повної загальної середньої освіти, спрямована на здобуття особою естетичного досвіду, ціннісних орієнтацій і спеціальних здібностей у процесі активної мистецької діяльності, а також професійних компетентностей початкового рівня в обраному виді мистецтва та на художньо-творчу самореалізацію. Також важливою ланкою мистецької освіти є фахова підготовка фахівців сфери мистецької освіти та культури.

В епоху інформаційного суспільства зростаюча роль мистецтва у впливі на духовну сферу особистості, на формування її самосвідомості, а також сьогодення процесів мистецької освіти в країні детермінують пробудження потреби учнів / студентів і педагогів орієнтуватися в сучасних суперечливих інформаційних потоках, оволодівати справжніми художніми цінностями на шляху до духовності кожної особистості та суспільства в цілому. Це вимагає посилення зорієнтованості мистецької освіти на розкриття унікальності кожної особистості, її креативного потенціалу, її критичного мислення та емоційного інтелекту, що допоможе формуванню імунітету до антидуховного і особистісно руйнівного. Разом зазначене спрямовує суспільство до змін, які потребує нині освіта і які визначають її мету, завдання і методи діяльності.

У контексті освітніх реформ, що зумовлені потребами суспільства, мистецька освіта має озброювати педагогів інноваційними технологіями творчої взаємодії суб'єктів освітнього процесу, що пов'язані з багатогранною художньою комунікацією, яка націлена на формування особистості-митця незалежно від обраної в майбутньому професії, на розкриття здатності самореалізації в мистецькій діяльності і самопізнання через мистецтво, на пробудження потреби і формування компетентностей до культуротворення у власному житті і довкіллі.

Нові вимоги до освіти вимагають мобільності від викладачів, зокрема переосмислення своєї ролі як суб'єктів культурно-освітніх процесів, рефлексії власних компетентностей і перспектив, розвитку інноваційного мислення, умінь працювати з інформацією, здобувати і гнучко опрацьовувати її, приймати на цій основі нешаблонні рішення, висувати цікаві методичні ідеї і реалізовувати їх.

Актуальність запропонованої освітньої програми полягає в реалізації нагальної потреби педагога бути готовим до впровадження освітньої політики держави шляхом опанування новітніми практиками, технологіями, методиками, інструментами професійної діяльності, зокрема, сучасними інформаційними технологіями, на засадах інноваційних освітніх підходів з урахуванням потреб педагогів, держави та глобалізованого світу.

## **2. Розробники:**

*Комаровська Оксана Анатоліївна*, доктор педагогічних наук, професор, завідувач лабораторії естетичного виховання та мистецької освіти Інституту проблем виховання НАПН України;

*Прокончук Вікторія Ігорівна*, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету.

**3. Вид підвищення кваліфікації:** навчання за програмою підвищення кваліфікації – участь у Всеукраїнському науково-методичному семінарі «Сучасний вимір мистецької освіти: завдання, досягнення та перспективи підготовки молодих виконавців» з підсумковим тестуванням та / або анкетуванням.

**4. Цільова аудиторія:** педагогічні та науково-педагогічні працівники закладів мистецької і мистецько-педагогічної освіти різних типів і форм власності, рівнів акредитації.

**5. Напрямок:** розвиток культурної (зокрема загальнономистецької) та комплексу фахових компетентностей (музично-методичної, музично-педагогічної, музично-виконавської, мистецько-краєзнавчої), а також інших ключових компетентностей.

**6. Мета:** підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності педагогічних і науково-педагогічних працівників у галузі освіти, культури та мистецтва шляхом обміну педагогічним досвідом, ознайомлення з результатами науково-педагогічних досліджень та практичними педагогічними інноваціями в роботі з учнями / студентами, освоєння можливостей застосування інформаційно-комунікаційних технологій у системі загальної мистецької, музичної, музично-педагогічної освіти.

## **7. Завдання:**

- розкрити змістову сутність та структуру поняття «компетентність» стосовно здобувачів освіти та підготовки сучасного педагога закладів мистецької і мистецько-педагогічної освіти різних типів і форм власності, рівнів акредитації;

- проаналізувати взаємозв'язок ключових понять семінару (особистісні художні цінності, духовний розвиток особистості, освітнє середовище, креативність, обдарованість, критичне мислення, емоційний інтелект) у контексті визначення педагогом перспектив роботи з учнями / студентами;
- забезпечити рефлексію учасниками семінару здобутого досвіду і мотивувати їх до розроблення власної траєкторії професійного самовдосконалення.

## **8. Очікувані результати навчання:**

### ***Знання й розуміння***

- усвідомлення сутності змісту ключових дефініцій семінару: особистісні художні цінності; духовний розвиток особистості; освітнє середовище; компетентність; креативність; творчість; критичне мислення, емоційний інтелект тощо;
- розуміння взаємозумовленості та індивідуального алгоритму розвитку зазначених якостей в учнів/студентів;

### ***Уміння***

- визначати потреби учнів/студентів на різних етапах освітнього процесу та добирати завдання для їх реалізації в найближчій та віддаленій перспективі;
- орієнтуватися (комбінувати, обирати оптимальні тощо) у мистецько-педагогічних технологіях, спрямованих на розвиток особистості учня/студента;
- володіти прийомами професійного самоаналізу і самооцінки; визначати способи професійного самовдосконалення;
- забезпечувати взаємозв'язок особистого розвитку вихованця з його практичним музикантським та загально мистецьким досвідом.

За результатами підвищення кваліфікації учасники семінару вдосконалюють компетентнісну сферу, а саме такі **компетентності**:

- ***культурна, зокрема загально мистецька***: обізнаність у сфері теорії мистецької педагогіки та педагогічної психології, психології творчості та художньої обдарованості; здатність встановлювати та застосовувати в роботі з учнями/студентами зв'язки мистецтва (музичного мистецтва) з довідками, різними галузями знання – метою музичного і загальноестетичного розвитку учнів/студентів; здатність виявляти критичне мислення стосовно інформаційних процесів у суспільстві та стосовно власної діяльності;
- ***фахові***: *музично-методична* (здатність аналізувати методичні новації; застосовувати (адаптувати і апробувати) їх у власній педагогічній творчості; опрацьовувати власний досвід і пропонувати ідеї); *музично-педагогічна* (практично-діяльнісна: готовність застосовувати методичні інновації в роботі з учням/студентами и з опорою на задоволення їх індивідуальних потреб); *музично-виконавська* (готовність удосконалюватись у виконавській діяльності; мотивація до опрацювання сучасного репертуару); *музично-комунікативна* (уміння встановлювати комунікативні зв'язки з учнями/студентами і колегами стосовно художніх явищ, у процесі педагогічної взаємодії);
- ***мистецько-краснавча***: обізнаність і готовність використовувати в роботі з учнями/студентами здобутки музичного мистецтва рідного регіону як складника світової культури;
- ***інформатична*** у сфері музичної освіти: здатність здобувати, оцінювати та опрацьовувати необхідну теоретичну, методичну, загально мистецьку інформацію; орієнтування в різних джерелах інформації; розвиток критичного мислення;
- ***інші ключові компетентності через мистецтво.***

## II. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

- 1. Зміст** освітньої програми, зокрема цілісний і системний добір теоретичних, методичних, практичних матеріалів курсу, враховує особливості професійної діяльності педагогів закладів мистецької і мистецько-педагогічної освіти різних типів, форм власності, рівнів акредитації; визначається: вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних і науково-педагогічних працівників у галузі освіти, культури та мистецтва; запитами замовників освітніх послуг. Зміст програми має методичну та практичну спрямованість, містить змістовий, практико-орієнтований, ресурсний (методичний, інструментальний) складники підвищення кваліфікації слухачів.
- 2. Форма навчання:** дистанційна.
- 3. Види діяльності:** 18 годин – підготовка доповіді, 6 годин – онлайн-лекції, відео-уроки, 4 години – самостійна робота (творче завдання; підсумковий тест); 2 години – участь в дискусії, обговоренні результатів семінару.

Загальний навчальний обсяг за цією освітньою програмою: **30 академічних годин (1 кредит ЄКТС).**

### **4. Тематики занять:**

1. Ціннісний потенціал мистецької освіти.
2. Духовний розвиток особистості.
3. Емоційний інтелект і критичне мислення як вимоги часу: педагогічні механізми розвитку особистісних художніх цінностей.
4. Художня комунікація.
5. Роль сучасної мистецької школи в художньо-естетичному, національно-культурному вихованні молоді: регіонально-мистецький аспект.
6. Музичні змагання та підготовка до них в реаліях дистанційного навчання.
7. Педагогічна інноватика.
8. Педагогічна майстерність концертмейстера.

- 5. Документ про результати навчання:** сертифікат видається суб'єкту підвищення кваліфікації в електронному вигляді після завершення виконання програми підвищення кваліфікації. Здійснюється онлайн-реєстр виданих сертифікатів з відповідними відомостями підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, зазначеною кількістю академічних годин – 30 академічних годин (1 кредит ЄКТС).

### **6. Завдання для самостійної роботи:**

Творче завдання (повідомляється учаснику завчасно):

1. Творчий портрет діяча мистецтва Вашого краю.
2. Творчість видатних музикантів Вашого рідного краю в контексті навчання Ваших здобувачів освіти.

Тест (складається із 10 запитань) – виконується онлайн.

Список джерел для підготовки до тесту додається.

### Список джерел:

1. Бех І. Д. Особистість на шляху до духовних цінностей. Монографія. Київ-Чернівці: Букрек, 2012. 320 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/717891/1>.
2. Дикало (Прокопчук) В. Музичне краєзнавство Рівненщини як навчальний курс: до постановки проблеми. *Нова педагогічна думка : наук.-метод. журн.* 2016. № 2 (86). С. 124–128.
3. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; голов. ред. В. Г. Кремень. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1038 с.
4. Закон України «Про вищу освіту» №1556-VII від 21.11.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
5. Закон України «Про культуру» № 2778-II від 16.07.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>.
6. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 24.06.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
7. Закон України «Про позашкільну освіту» № 1841-III від 18.03.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>.
8. Комаровська О. А. Здібності до сценічного виступу в структурі художньої обдарованості особистості. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Сер. 14. Теорія і методика мистецької освіти : зб. наук. пр.* К. : НПУ, 2012. Вип. 13. С. 6–11. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu\\_014\\_2012\\_13\\_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_014_2012_13_4).
9. Комаровська О. А. Мистецька подієвість освітнього середовища *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. Зб. наук. праць. К. : ПІВ НАПН України, 2020. Вип. 24. - Кн. 1. Вип. 24(1). - С. 252–270. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd\\_2020\\_24\(1\)\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2020_24(1)_18).
10. Комаровська О. А., Просіна О. В. Мистецька освіта: вектори реформування. *Вісник НАПН України*, 2020, 2 (1). Електронний ресурс. URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/45>
11. Комаровська О. А. Художнє пізнання та емоційний інтелект особистості: точки перетину в контексті мистецької освіти. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*. Зб.наук.праць Уманського державного пед. ун-ту ім. Павла Тичини, 2020. № 1 (3), ч.2. С. 71–78. DOI: [https://doi.org/10.31499/2706-6258.1\(3\).2020.204295](https://doi.org/10.31499/2706-6258.1(3).2020.204295)
12. Комаровська О. А. Художньо-інтонаційний простір життя як джерело цінностей підростаючої особистості. *Topical issues of education: Collective monograph*. Pegasus Publishing, Lisbon, Portugal, 2018. P. 260–280.
13. Косяк О. М. Теорія масової комунікації : навч. посіб. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2012. 384 с.
14. Масол Л. М. Художньо-педагогічні технології в основній школі: єдність навчання і виховання Методичний посібник. Харків : Друкарня «Мадрид», 2015. 178 с.
15. Мистецька освіта в Україні: розвиток творчого потенціалу в ХХІ столітті : аналіт. доп. / Базелюк О. В., Комаровська О. А., Масол Л. М. [та ін.]; за наук. ред. Л. М. Масол ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пробл. виховання. Київ : Аура Букс, 2012. 239 с. укр., рос., англ. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/132487711.pdf>.
16. Прокопчук (Дикало) В. І. Мистецьке краєзнавство як науково-педагогічна проблема. *Іноватика у вихованні : зб. наук. праць / упоряд. О. Б. Петренко ; ред. кол. : О. Б. Петренко, Р. Л. Сойчук, Т. С. Ціпан та ін.* Рівне : РДГУ, 2019. Випуск 10. С. 226–233. DOI: <https://doi.org/10.35619/iu.v1i10.189>. URL: <https://ojs.itup.com.ua/index.php/iu/article/view/189>
17. Прокопчук (Дикало) В. І. Мистецьке краєзнавство як чинник національно-патріотичного виховання майбутніх педагогів. *Молодь і ринок: щомісячний науково-педагогічний журнал*. 2019. № 12 (179). С. 64–69. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2019.193520> URL: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/193520>.

18. Прокопчук В. І. Музичне краєзнавство Рівненщини : навчально-методичний посібник. Рівне : О. Зень, 2021. 384 с.
19. Прокопчук В. І. Музично-педагогічна освіта у контексті глобалізаційно-цивілізаційних змін. *Le tendenze e modelli di sviluppo della ricerche scientific: Raccolta di articoli scientifici «ΛΟΓΟΣ» con gli atti della Conferenza scientific e pratica internazionale*, 13 marzo 2020. Roma, Italia: Piattaforma scientific europea. T. 2. P. 107–109. DOI: <https://doi.org/10.36074/13.03.2020.v2.37>. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/article/view/1331/1346>.
20. Прокопчук В. І. Сучасні вектори розвитку музично-педагогічної освіти. *Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення* : матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (28–29 травня 2020 року, м. Київ) / уклад.: О. Ю. Дикий, Г. А. Коломоєць, А. А. Ребрина. Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2020. С. 71–73.

Для отримання сертифікату про підвищення кваліфікації (30 академічних годин – 1 кредит ЄКТС) відповідно до освітньої програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Виховання особистості в художньо-освітньому просторі», учасникам необхідно виконати тестові завдання та / або анкетування online по закінченню науково-методичного семінару (Освітню програму розроблено згідно з чинним Законом України «Про освіту» та Порядком підвищення кваліфікації педагогічних і науково педагогічних працівників (Постанова КМУ від 21 серпня 2019 р. № 800 зі змінами та доповненнями від 27 грудня 2019 р. № 1133), а також Законом України «Про вищу освіту» (№ 1556-VII від 21.11.2021 р.), Законом України «Про позашкільну освіту» (№ 1841-III від 18.03.2020 р.), Законом України «Про культуру» (№ 2778-II від 16.07.2020 р.), Положенням про мистецьку школу, Концепцією сучасної мистецької школи та Положенням про атестацію педагогічних працівників).

Правильна відповідь на кожне з 10 тестових запитань, що містить 2 варіанта відповіді, складає 10 балів. Для успішного проходження та зарахування підсумкових завдань необхідно дати правильні відповіді щонайменше на 7 запитань.

Розсилка сертифікатів учасникам науково-методичного семінару відбувається не пізніше 10 днів після успішного виконання тестів.